

Torsdag 16. marts 2017

Folketinget: Mere vildledning end oplysning om CETA

Regeringen giver vildledende svar til Folketinget om den ”mest vidtgående handelsaftale, der nogensinde er blevet indgået af EU inden for tjenesteydelser og investeringer”

Fra den 14. marts er Folketinget i gang med at behandle en handels- og investeringsaftale med Canada, kaldet Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA). Det er en aftale, som har mødt betragtelig modstand rundt omkring i EU, måske mest markant i november, da 4 ud af 6 regioner i Belgien modsatte sig en belgisk underskrift på aftalen. Derudover har 3,5 millioner europæere sat deres underskrift på en protest mod såvel CETA som en lignende aftale med USA (TTIP). Modstanden mod CETA har været motiveret af store bekymringer for miljøregulering, fødevarerstandarder, påvirkning af arbejdsmarkedet, og selv for demokratiet.

Ifølge EU-kommissionen er CETA ”den mest vidtgående aftale, der nogensinde er blevet indgået af EU inden for tjenesteydelser og investeringer”.¹ Det er en tung juridisk tekst på 2.300 sider, der mange steder kan være vanskelig at afkode. Hvis folketingsmedlemmerne på et oplyst grundlag skal være i stand til at stemme om, hvorvidt Danmark skal ratificere CETA, er det derfor helt centralt, at regeringens svar til folketinget om, hvad CETA vil betyde for Danmark, er saglige, præcise og fyldestgørende.

Men efter en vurdering af de svar, regeringen hidtil har givet Folketinget om sagen, må det konkluderes, at der er en overhængende risiko for, at det ikke bliver tilfældet.

Corporate Europe Observatory, en researchgruppe baseret i Bruxelles, har nærlæst svarene på de spørgsmål, regeringen hidtil har sendt til Folketingets EU-udvalg, og har fundet ikke færre end 17 vildledende, ufuldstændige, eller på andre måder problematiske svar. Det svarer til, at hele 24 % af regeringens svar er af ringe kvalitet.

Ud af 71 svar er 11 urigtige eller vildledende og 4 svar er ufuldstændige, mens 2 slet ikke er besvaret.

---

1 http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3580_da.htm

Regeringens problematiske svar er afgivet på spørgsmål fra folketingsmedlemmer om de mest kontroversielle elementer i CETA-aftalen. De er alle gengivet og kommenteret i nødvendig detalje i bilaget, men mange af dem bør vurderes i sammenhæng, da de samlet set giver indtryk af en regering, som ikke tager spørgsmål fra Folketinget tilstrækkeligt alvorligt.

Investeringsbeskyttelse – særdomstole for store virksomheder

CETA-aftalens regler for investeringsbeskyttelse er det mest stormombruste element, og det er da også her, Folketingets spørgelyst har været størst.

Under reglerne for investeringsbeskyttelse kan virksomheder med aktivitet i Canada (d.v.s. overvejende, men ikke kun egentlige canadiske virksomheder), lægge sag an mod EU eller f.eks. Danmark, hvis der vedtages noget fra politisk hold, som strider mod en række bredt formulerede rettigheder i CETA. Udenrigsministeren har givet decideret forkerte oplysninger om ICS-tvistløsningsmekanismen til Folketinget på to områder:

- I svar på et spørgsmål skriver regeringen, at reglerne for investeringsbeskyttelse, og altså herunder adgangen til at anlægge sag ved ICS, ikke gælder for finanssektoren, og at dette placerer CETA på linje med en handelsaftale med Sydkorea. Det er ikke rigtigt. De fleste regler i kapitlet om investeringsbeskyttelse gælder også for finanssektoren, herunder adgangen til at anlægge sag ved ICS. Proceduren er blot lidt forskellig fra andre sektorer, hvilket er udspecificeret i kapitlet om finansielle tjenesteydelser.

- I et andet svar bedyrer regeringen, at CETA-aftalens regler forhindrer f.eks. hedgefonde i at lave spekulative investeringer i søgsmål mod stater for at få en andel af erstatningen, skønt de ingen direkte interesser har i den. Det er ikke rigtigt. CETA-aftalen foreskriver blot, at evt. tredje parter skal oplyse navn og tilhørssted.

Sidstnævnte berører spørgsmålet om retssikkerhed – om reglerne for tribunalerne lever op til den fornødne standard. Her er ministeren temmelig affejende i svar på spørgsmål, angiveligt fordi det overvejende er på dét område, CETA adskiller sig fra andre, lignende investeringsaftaler.

Eksisterende tribunaler angribes f.eks. jævnligt for at dommerne er inhabile. Men at der er foretaget justeringer i CETA, betyder ikke, at problemet er løst. Adskillige kompetente forsamlinger, f.eks.

den tyske dommerforening, har kritiseret CETA-modellen hårdt på dette felt. Problemerne er bl.a. utilstrækkelig grad af uafhængighed og tvivlsomme krav om kompetencer, herunder at der ikke stilles krav om kendskab til national lovgivning, men alene om investeringsret.

Vores ”ret til at regulere”

Udenrigsministeren har modtaget en hel del spørgsmål om, hvilke risici, Danmark løber ved at tilslutte sig en vidtgående investeringsbeskyttelsesaftale som den i CETA. Ministeren – eller rettere skiftende ministre – svarer rutinemæssigt, at formålet med tvistløsningsmekanismen i CETA alene er at ”beskytte udenlandske investorer imod usaglig diskrimination, unfair og ulige behandling og ulovlig ekspropriation (f.eks. uden tilstrækkelig kompensation).”

Dette virker ved første øjekast som en klar garanti for, at Danmark ikke bliver sagsøgt igennem CETA's tvistløsningsmekanisme, hvis et tiltag er motiveret af legitime hensyn og ikke diskriminerende. Dette er dog misvisende.

Hvad ministeren ikke forklarer, er at begreber som ”unfair og ulige behandling” og ”ekspropriation” dækker over noget langt mere vidtgående i investeringsaftaler end de tilsvarende danske udtryk. Definitionen af disse to kerneudtryk er dynamisk, ændrer sig over tid, og er ofte blevet anvendt til at dømme mod stater i sager vedrørende helt legitim regulering. Det er altså ikke sådan, at når blot Folketing eller regering opfatter noget som legitimt, så er der heller ingen fare for et søgsmål fra en virksomhed. Det er i sidste ende et tribunal, som vil afgøre om f.eks. en ny lov strider mod reglerne for investeringsbeskyttelse. Denne formulering, som ministeren gentager i hele 7 svar, er derfor stærkt manipulerende.

Ministeren henviser i øvrigt til, at CETA fastslår, at staterne beholder retten til at regulere. F.eks. henviser Kristian Jensen til, at denne ret er fastslået i aftalens præambel, hvilket ikke er en substantiv bestemmelse, der giver klare anvisninger af, hvad der kan lade sig gøre inden for rammerne af CETA.

Det er en forkert fortolkning at CETA's benævnelse af ”retten til at regulere” betyder, at der er frit slag for lovgiverne. ”Retten til at regulere” betyder blot, at Folketinget og regeringen ikke mister

den suveræne ret til at tage politiske beslutninger. Men hvis en given beslutning ikke skal give problemer under CETA – enten med den canadiske regering eller med investorer – så skal den være i overensstemmelse med CETA-aftalen. Og da CETA-aftalen netop overvejende handler om ikke-toldmæssige handelshindringer, er der en hel del regler, som skal overholdes.

”Retten til at regulere” bruges derfor på en misvisende måde af regeringen.

Regulering af tjenesteydelser og offentlige ydelser

”Retten til at regulere” bruges misvisende også i andre svar, også hvad angår regulering af tjenesteydelser, hvor det ganske flot hævdes, at retten til at regulere tjenesteydelser ikke påvirkes. Det holder ikke vand.

Således er der et helt kapitel om ”intern regulering”, som bl.a. fastslår, at f.eks. godkendelsesprocedurer og kvalifikationskrav ikke må være ”for byrdefulde”.

Regeringen er også overdrevent kategorisk omkring den offentlige sektor, herunder om CETA lægger hindringer i vejen for en tilbagerulning af udlicitering eller anden form for liberalisering af offentlige ydelser. Det skyldes dels, at investorer vil kunne bruge reglerne for investeringsbeskyttelse som modtræk, og det skyldes, at tilgangen for at undtage offentlige ydelser fra CETA’s regler om liberalisering af tjenesteydelser levner plads til fortolkning.

Andre problematiske svar

Udover disse eksempler på vildledende svar, er der mange eksempler på svar, der er problematiske af andre grunde. For eksempel bedyrer regeringen, at formålet med at indføre den vidtgående investeringsbeskyttelse er at trække udenlandske investeringer til. Denne sammenhæng findes der ingen dokumentation for. Faktisk er flere lande begyndt at rulle deres engagement i denne type investeringsaftaler tilbage, fordi effekten på investeringslysten ikke er til at spore.

Endelig er der en del spørgsmål, som regeringen slet og ret ikke svarer på. Svarene i denne kategori består blandt andet af svar, hvor Udenrigsministeren blot henviser til, at Kommissionen har udtalt sig om spørgsmålet, uden at underbygge kommissionens påstande med dokumentationen fra selve

CETA-aftalen. I et andet og endnu mere alvorligt eksempel undgår ministeren at svare på at centralt spørgsmål om, hvem der afgør om en sag kan føres eller f.eks. må afvises som grundløs.

Behandlingen af CETA

Det kan ikke forventes, at alle medlemmer af Folketinget har mulighed for at foretage afkodningen af den ofte svært tilgængelige handelsjura, og en hjælpende hånd fra ministerier og ministre er derfor påkrævet, hvis beslutningen skal tages på et oplyst grundlag. Med de svar, derhithil er givet, er regeringen kommet meget dårligt fra start. Selv på områder, som er helt centrale for aftalen, er der eksempler på urigtige og vildledende svar.

Det kan ændre sig under den endelige behandling af CETA-aftalen, som blev indledt med førstebehandlingen tirsdag den 14. marts. I de kommende uger vil folketingsmedlemmerne stille nye spørgsmål om CETA-aftalen, også på de mange områder, der ikke er spurgt til tidligere. Det giver regeringen en mulighed for at rette op på kvaliteten.

Anah Maskell, Anah@corporateeurope.org

Kenneth Haar, Kenneth@corporateeurope.org